

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥

ശരണാഗതരക്ഷണസ്യ മഹത്തും സ്വകീയം വ്രതം ച പ്രതിപാദ്യ
ശ്രീരാമസ്യ വിഭീഷണേന സഹ സമാഗമഃ

അഥ രാമഃ പ്രസന്നാത്മാ
ശ്രുത്വാ വായുസുതസ്യ ഹ |
പ്രത്യഭാഷത ദുർധർഷഃ
ശ്രുതവാനാത്മനി സ്ഥിതം || 6.18.1 ||

മമാപി ച വിവക്ഷാസ്തി
കാചിത് പ്രതി വിഭീഷണം |
ശ്രോതുമിച്ഛാമി തത് സർവം
ഭവദ്ഭിഃ ശ്രേയസി സ്ഥിതൈഃ || 6.18.2 ||

മിത്രഭാവേന സമ്പ്രാപ്തം
ന ത്യജേയം കഥഞ്ചന |
ദോഷോ യദ്യപി തസ്യ സ്മാത്
സതാമേതദഗർഹിതം || 6.18.3 ||

സുഗ്രീവസ്ത്വഥ തദ്യാക്യ -
മാഭാഷ്യ ച വിമൃശ്യ ച |

തതഃ ശുഭതരം വാക്യ -

മുവാച ഹരിപുംഗവഃ || 6.18.4 ||

സ ദുഷ്ടോ വാപ്യദുഷ്ടോ വാ

കിമേഷ രജനീചരഃ |

ഈദൃശം വ്യസനം പ്രാപ്തം

ഭ്രാതരം യഃ പരിത്യജേത് || 6.18.5 ||

കോ നാമ സ ഭവേത് തസ്യ

യമേഷ ന പരിത്യജേത് |

വാനരാധിപതേർവാക്യം

ശ്രുത്വാ സർവാനുദീക്ഷ്യ തു || 6.18.6 ||

ഈഷദുസ്തമയമാനസ്തു

ലക്ഷ്മണം പുണ്യലക്ഷണം |

ഇതി ഹോവാച കാകുത്സ്ഥോ

വാക്യം സത്യപരാക്രമഃ || 6.18.7 ||

അനധീത്യ ച ശാസ്ത്രാണി

വൃദ്ധാനനുപസേവ്യ ച |

ന ശക്യമീദൃശം വക്തും

യദുവാച ഹരീശ്വരഃ || 6.18.8 ||

അസ്തി സൂക്ഷ്മതരം കിഞ്ചിദ്

യഥാത്ര പ്രതിഭാതി മാ |

പ്രത്യക്ഷം ലൗകികം ചാപി

വർത്തേ സർവരാജസു || 6.18.9 ||

അമിത്രാസ്തത്കുലീനാശ്ച

പ്രാതിദേശ്യാശ്ച കീർത്തിതാഃ |

വ്യസനേഷു പ്രഹർതാര -

സ്തസ്മാദയമിഹാഗതഃ || 6.18.10 ||

അപാപാസ്തത്കുലീനാശ്ച

മാനയന്തി സ്വകാൻ ഹിതാൻ |

ഏഷ പ്രായോ നരേന്ദ്രാണാം

ശങ്കനീയസ്തു ശോഭനഃ || 6.18.11 ||

യസ്തു ദോഷസ്ത്വയാ പ്രോക്തോ

ഹ്യാദാനേന്ദ്രിബലസ്യ ച |

തത്ര തേ കീർതയിഷ്യാമി

യമാശാസ്ത്രമിദം ശൃണു || 6.18.12 ||

ന വയം തത്കുലീനാശ്ച

രാജ്യകാങ്ക്ഷീ ച രാക്ഷസഃ |

പണ്ഡിതാ ഹി ഭവിഷ്യന്തി

തസ്മാദ് ഗ്രാഹ്യോ വിഭീഷണഃ || 6.18.13 ||

അവ്യഗ്രാശ്ച പ്രഹൃഷ്ടാശ്ച

തേ ഭവിഷ്യന്തി സംഗതാഃ |

പ്രണാദശ്ച മഹാനേഷോ -

ന്ദ്രയോന്യസ്യ ഭയമാഗതം |

ഇതി ഭേദം ഗമിഷ്യന്തി

തസ്മാദ് ഗ്രാഹ്യോ വിഭീഷണഃ || 6.18.14 ||

ന സർവേ ഭ്രാതരസ്താത

ഭവന്തി ഭരതോപമാഃ |

മദ്വിധാ വാ പിതൃഃ പുത്രാഃ

സുഹൃദോ വാ ഭവദ്വിധാഃ || 6.18.15 ||

ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ
 സുഗ്രീവഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |
 ഉത്ഥായേദം മഹാപ്രാജ്ഞഃ
 പ്രണതോ വാക്യമബ്രവീത് || 6.18.16 ||

രാവണേന പ്രണിഹിതം
 തമവേഹി നിശാചരം |
 തസ്യാഹം നിഗ്രഹം മന്യേ
 ക്ഷമം ക്ഷമവതാം വര || 6.18.17 ||

രാക്ഷസോ ജിഹയാ ബുദ്ധ്യാ
 സന്ദിഷ്ടോഽയമിഹാഗതഃ |
 പ്രഹർതും ത്വയി വിശ്വസ്തേ
 വിശ്വസ്തേ മയി വാനഘ || 6.18.18 ||

ലക്ഷ്മണേ വാ മഹാബാഹോ
 സ വധ്യഃ സചിവൈഃ സഹ |
 രാവണസ്യ നൃശംസസ്യ
 ഭ്രാതാ ഹ്യേഷ വിഭീഷണഃ || 6.18.19 ||

ഏവമുക്ത്വാ രഘുശ്രേഷ്ഠം
 സുഗ്രീവോ വാഹിനീപതിഃ |
 വാക്യജ്ഞോ വാക്യകുശലം
 തതോ മൗനമുപാഗമത് || 6.18.20 ||

സ സുഗ്രീവസ്യ തദ് വാക്യം
 രാമഃ ശ്രുത്വാ വിമൃശ്യ ച |
 തതഃ ശുഭതരം വാക്യ -
 മുവാച ഹരിപുംഗവം || 6.18.21 ||

സ ദുഷ്ടോ വാപ്യദുഷ്ടോ വാ
 കിമേഷ രജനീചരഃ |
 സൂക്ഷ്മമപ്യഹിതം കർതും
 മമ ശക്തഃ കഥഞ്ചന || 6.18.22 ||

പിശാചാൻ ദാനവാൻ യക്ഷാൻ
 പൃഥിവ്യാം ചൈവ രാക്ഷസാൻ |
 അംഗുൽയഗ്രേണ താൻ ഹന്യാ -
 മിച്ഛൻ ഹരിഗണേശ്വര || 6.18.23 ||

ശ്രൂയതേ ഹി കപോതേന
 ശത്രുഃ ശരണമാഗതഃ |
 അർചിതശ്ച യഥാൻയായം
 സ്വൈശ്ച മാംസൈർനിമന്ത്രിതഃ || 6.18.24 ||

സ ഹി തം പ്രതിജഗ്രാഹ
 ഭാര്യാഹർതാരമാഗതം |
 കപോതോ വാനരശ്രേഷ്ഠ
 കിം പുനർമദ്വിധോ ജനഃ || 6.18.25 ||

ഋഷേഃ കൺവന്ധു പുത്രേണ
 കണ്ധുനാ പരമർഷിണാ |
 ശൃണു ഗാഥാ പുരാ ഗീതാ
 ധർമിഷ്ഠാ സത്യവാദിനാ || 6.18.26 ||

ബദ്ധാഞ്ജലിപുടം ദീനം
 യാചന്തം ശരണാഗതം |
 ന ഹന്യാദാനൃശംസ്യാർഥ -
 മപി ശത്രും പരന്തപ || 6.18.27 ||

ആർതോ വാ യദി വാ ദൃപ്തഃ
 പരേഷാം ശരണം ഗതഃ |
 അരിഃ പ്രാണാൻ പരിത്യജ്യ
 രക്ഷിതവ്യഃ കൃതാത്മനാ || 6.18.28 ||

സ ചേദ് ഭയാദ് വാ മോഹാദ് വാ
 കാമാദ് വാപി ന രക്ഷതി |
 സ്വയാ ശക്ത്യാ യഥാൻയായം
 തത് പാപം ലോകഗർഹിതം || 6.18.29 ||

വിനഷ്ടഃ പശ്യതസ്തസ്യ
 രക്ഷിണഃ ശരണം ഗതഃ |
 ആനായ സുകൃതം തസ്യ
 സർവം ഗച്ഛേദരക്ഷിതഃ || 6.18.30 ||

ഏവം ദോഷോ മഹാനത്ര
 പ്രപന്നാനാമരക്ഷണേ |
 അസ്വർഗ്യം ചായശസ്യം ച
 ബലവീര്യവിനാശനം || 6.18.31 ||

കരിഷ്ഠാമി യഥാർഥം തു
 കണ്യാർവചനമുത്തമം |
 ധർമിഷ്ഠം ച യശസ്യം ച
 സ്വർഗ്യം സ്യാത് തു ഫലോദയേ || 6.18.32 ||

സകുദേവ പ്രപന്നായ
 തവാസ്മിതി ച യാചതേ |
 അഭയം സർവഭൂതേഭ്യോ
 ദദാമ്യേതദ് വ്രതം മമ || 6.18.33 ||

ആനയൈനം ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ദത്തമന്യാഭയം മയാ |
 വിഭീഷണോ വാ സുഗ്രീവ
 യദി വാ രാവണഃ സ്വയം || 6.18.34 ||

രാമസ്യ തു വചഃ ശ്രുത്വാ
 സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗേശ്വരഃ |
 പ്രത്യഭാഷത കാകുത്സ്ഥം
 സൗഹാർദ്ദേനാഭിപൂരിതഃ || 6.18.35 ||

കിമത്ര ചിത്രം ധർമ്മജ്ഞ
 ലോകനാഥശിഖാമണേ |
 യത് ത്വമാർയം പ്രഭാഷേമാഃ
 സത്തുവാൻ സത്പഥേ സ്ഥിതഃ || 6.18.36 ||

മമ ചാപ്യന്തരാത്മായം
 ശുദ്ധം വേത്തി വിഭീഷണം |
 അനുമാനാച്ച ഭാവാച്ച
 സർവതഃ സുപരീക്ഷിതഃ || 6.18.37 ||

തസ്മാത് ക്ഷിപ്രം സഹാസ്മാഭി -
 സ്തുൽയോ ഭവതു രാഘവ |
 വിഭീഷണോ മഹാപ്രാജ്ഞഃ
 സഖിത്വം ചാഭ്യുപൈതു നഃ || 6.18.38 ||

തതസ്തു സുഗ്രീവവചോ നിശമ്യ തദ് -
 ധരീശ്വരേണാഭിഹിതം നരേശ്വരഃ |
 വിഭീഷണേനാശു ജഗാമ സംഗമം
 പതന്ത്രിരാജേന യഥാ പുരന്ദരഃ || 6.18.39 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥